

Forslag vare blevne vedtagne. Men jeg har ikke stillet noget Forslag, og jeg ser ikke, at der er stillet noget Forslag om, at det 16dobbelte skulde afløse Tienden. Det var fremdeles under Forudsætning af, at vi skulde give større Lønninger, end der er foreslaet; men det kan man jo lade være, saa udsætter man sig ikke for, at en halv Million gaar tabt. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Klein) udtalte sig, som om der var Noget, der laa bagved. Derpaa skal jeg nu ikke indlade mig, saalænge det ikke er bevist, at der virkelig ligger Noget bagved, og det er ikke let at afgjøre; det er Noget, der ikke er saa godt bevisligt. Det ærede Medlem nævnte, at dette med Hensyn til Valgmenighederne — uagtet Forslaget ikke ligger for — maatte føre til at understøtte enhver Trosbekjendelse. Dertil vil jeg svare ganske simpelt, at jeg ikke ser, at dette er Tilfældet efter Grundlovens § 3, thi i § 3 staar, at „den evangelisk lutheriske Kirke er den danske Føllekirke og understøttes som saadan af Staten“; men Valgmenighederne ere jo ogsaa Dele af den evangelisk lutheriske Kirke, og kun som saadanne kan der være Tale om at understøtte dem. Jeg ser saaledes ikke, at man derved har ført bort fra det, hvorpaa det egenligt kommer an.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal kun tillade mig et Par korte Bemærkninger med Hensyn til nogle af de Ytringer, der fremhævedes af den ærede Ordfører. Han forundrede sig næsten over, at jeg er gaaet ind paa at fremstille de Feiltagelser, som findes i Overlaget. Han bemærkede, at det var af den Slags Feiltagelser, som det var vanskeligt at undgaa, idet det var saa omfattende Poster, at det egenligt kun var Ministeren, som med Væghed kunde se, hvort Feilene bestode. Dertil tror jeg dog at maatte bemærke, maaske lidt til Ære for Ministeriet — da den ærede Ordfører ikke har villet fremhæve det, kommer jeg selv til at gjøre det — at Ministeriet har vist sig overordenligt beredvilligt til at skaffe og i et meget stort Omfang har skaffet de Oplysninger tilbeie, som ønskedes fra Udvalgets Side, og

jeg tror, at de ere komne til at foreligge saa klare og simple, at det vistnok maa siges, at der, naar man blot vil fæste Dinene paa de Beløb, hvorom der er Spørgsmaal, ikke er nogen stor Vanskelighed ved at se Feiltagelserne. Jeg tror, at man blot behøver at tage Bilagene frem og sammenligne dem med Overlaget, for at Feiltagelserne ville springe i Dinene af sig selv, og det er derfor, at det undrer mig, at de findes der. — Den ærede Ordfører kom tilbage til Spørgsmaalet om Kirkens Eiendomsret. Jeg vil ganske vist ikke følge ham i hans Udtalelse om, hvilke Anskuelser Biskop Martensen, Professor Clausen og Andre skulde have og skulde have lagt for Dagen, men jeg skal kun sige, hvad der allerede er sagt for, at det ærede Medlem kan holde sig overbevist om, at disse høitærede Mænd ville beholde deres Anskuelser aldeles uforandrede, hvad enten vi give Loven den ene eller den anden Form; det vil ikke have mindste Indflydelse paa dem. Jeg har noget Mere imod, at den ærede Ordfører ogsaa syntes at ville paastaa, at ogsaa jeg i min Stilling som Minister, og navnlig ved at forelægge Lovforslaget, skulde have lagt lignende Anskuelser for Dagen. Jeg maa udtrykkelig udtale, at jeg ikke vedkjender mig denne Opfattelse af Kirkens Eiendomsret, og jeg vil føie til, at, dersom jeg havde det, saaledes som det ærede Medlem syntes at mene, vilde jeg paa ingen Maade være fremkommen med Forslaget, som det foreligger. Jeg finder det, var temmelig unødvendigt, at den ærede Ordfører fremhævede enkelte Udtryk, der findes i nogle af Lovens Paragrafer, og som han mente skulde tyde hen paa, at jeg nærede en saadan Anskuelse, som jeg dog bestemt har fralagt mig og erklæret ikke at være min, og jeg finder det saameget mere unødvendigt, som jeg strax i Udvalget har erklæret, at jeg ikke lagde Vægt paa disse Udtryk, men meget gjerne skulde gaa ind paa den Omformning af dem — netop fordi den udtrykte min Tanke — som blev foreslaet fra anden Side — Med Hensyn til Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Grundlovens § 48, og navnlig med Hensyn til det Argument, der fra min Side blev fremført imod Flertallets Opfattelse